

Finlandssvenska elevers läsning
och skrivning från årskurs 1 till 7

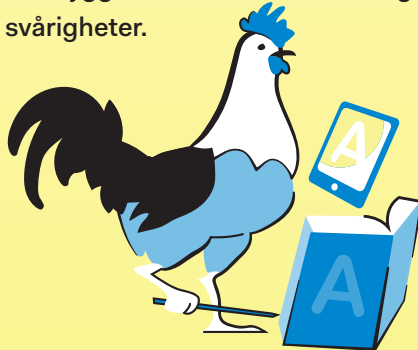
ILS – InLärning och Stöd i läsning och skrivning

ILS-projektet är ett longitudinellt forsknings- och utvecklingsprojekt som pågått sedan 2015 vid Niilo Mäki Institutet. Projektets målsättningar är att utveckla och stärka forskningsbaserad kunskap om inlärning och inlärningssvårigheter i finlandssvenska skolor. Projektet utarbetar effektiva verktyg och metoder för att både kartlägga och stöda läsning, skrivning och benämning hos finlandssvenska elever. Vi fortbildar också utbildningspersonal i kartläggningsmetoder och stödformer för läsning, skrivning och benämning.

Den här rapporten baserar sig på ILS-projektets longitudinella studie

av ca 500 elever i svenskspråkiga skolor i Finland. De här eleverna har följts upp från att de började i årskurs 1 hösten 2015. Uppföljningen fortsätter våren 2024 då eleverna går i årskurs 9.

Niilo Mäki Institutet är ett forskningsinstitut som arbetar med frågor om inlärningssvårigheter hos barn och ungdomar. Syftet med forskningen är att undersöka och utveckla metoder för att kartlägga, förebygga och habilitera inlärningssvårigheter.

Skillnaderna i läsförmåga vid skolstarten syns genom skoltiden

Bokstavskännedomen vid skolstarten syns i läsförmågan i årskurs 6.

I åk 1

31 % kunde benämna alla bokstäver

10 % kunde benämna endast 18 eller färre bokstäver

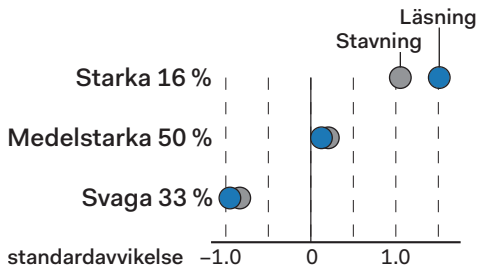

I åk 6

Bara 6 % av denna grupp var svaga läsare

26 % var svaga läsare, 69 % medelgod och 5 % goda läsare

Läsningen utvecklas för alla elever, men de svaga läsarna hinner inte i kapp de starka

⇒ En tredjedel av eleverna kunde redan läsa vid skolstarten, medan 19 % av eleverna inte alls kunde avkoda ord.

De tre första skolåren gick den tekniska läsningen och rättstavningen hand i hand. Eleverna presterade på samma nivå i både läsning och rättstavning. Dessutom behöll eleverna sin position som svaga, medelstarka och starka i både läsning och rättstavning från årskurs 1 till 3.

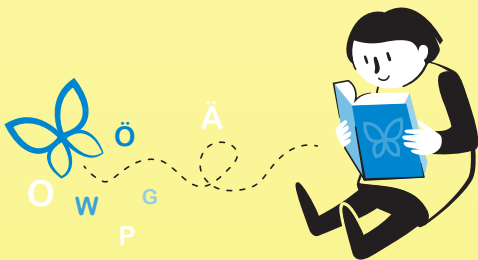
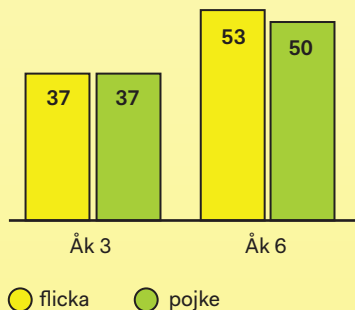
En stark läsare i ettan läste i genomsnitt lite bättre än en svag läsare i årskurs 6.

I årskurs 7 uppgav pojkarna att de läste med bättre flyt jämfört med flickorna, trots att flickorna presterade bättre resultat i uppgifter som mäter läsflyt.

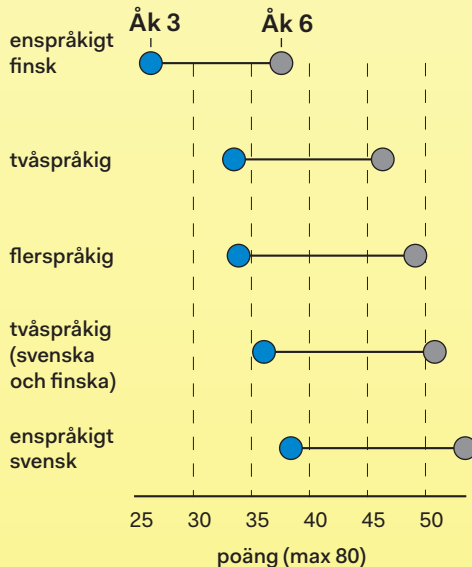
I gruppen medelstarka och starka läsare fanns det i årskurs 7 fler flickor än förväntat som uppgav att de läser dåligt. Flickorna trodde mindre på sin egen förmåga än vad pojkarna gjorde.

De som talar flera språk förstår vad de läser nästan lika bra som enspråkigt svenska elever

Flickor och pojkar presterade lika bra i läsförståelse i årskurs 3 men i årskurs 6 var flickorna något bättre än pojkarna.

Skillnaderna i läsförståelse mellan elever med olika språkbakgrund var ganska små under hela grundskoltiden.

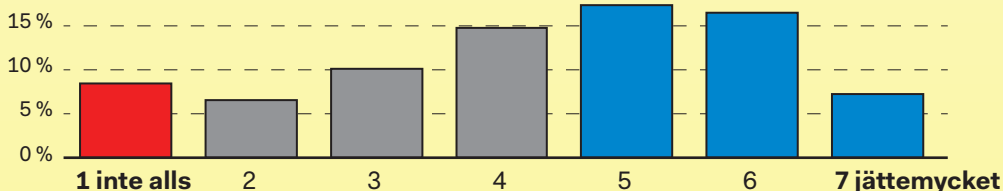

Enspråkigt finska elever klarade sig något sämre än de andra grupperna.

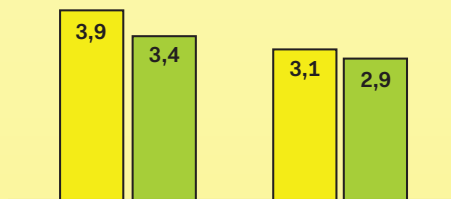
Läsmotivationen under skoltiden

Det fanns en grupp på 8% ■ som läste väldigt ogärna, men hela 41% ■ var fortfarande intresserade av att läsa i årskurs 7.

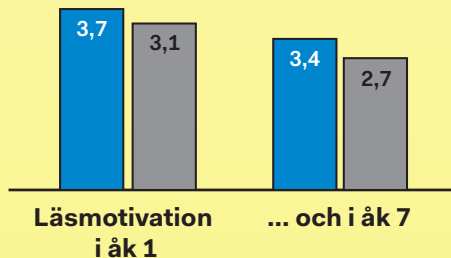
Jag tycker om att läsa

I årskurserna 1 till 3 var **flickor** ● mer motiverade att läsa än **pojkar** ●, men skillnaderna jämnades ut till årskurs 7.

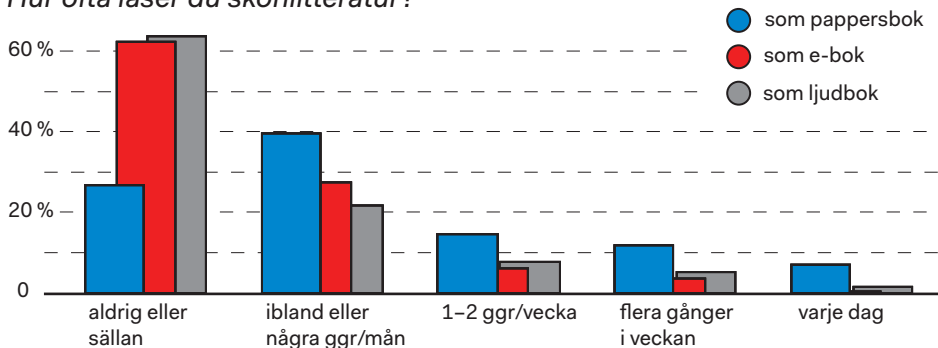
Det fanns inga skillnader i motivationen för läsning mellan **starka och medelstarka läsare** ● jämfört med **svaga läsare** ● i årskurs 1. Från årskurs 2 uppåt var svaga läsare mera omotiverade.

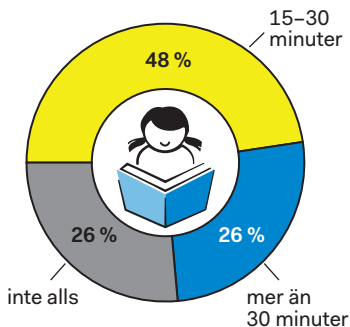
Vad och hur mycket läser eleverna i årskurs 7?

Den tryckta boken var fortfarande populär. Av eleverna i årskurs 7 läste 73 % skönlitteratur som pappersböcker åtminstone ibland.

Hur ofta läser du skönlitteratur?

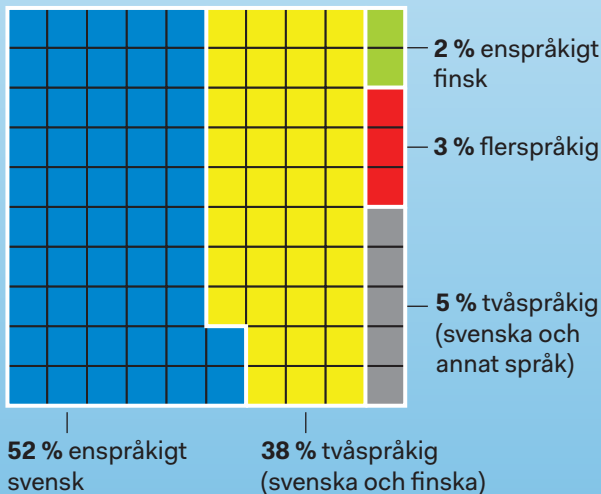

Hur lång tid läser du per dag?

 Nästan tre fjärdedelar av eleverna läste dagligen åtminstone 15 till 30 minuter hemma.

Hur ser elevernas språkbakgrund ut i svenskspråkiga skolor?

 Nästan hälften av barnen i de svenskspråkiga skolorna är i dag två- eller flerspråkiga.

Paula Salmi
Ann-Katrine Risberg
Pia Vataja
Nea Kronberg

fornamn.efternamn@nmi.fi

Layout och grafik:
Koponen+Hildén

Svenska
kulturfonden

